

Jaarverslag 2011

1.	Bestuursverslag	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Activiteiten en financiële positie	2
1.3	Informatie over directie en raad van toezicht	12
1.4	Verslag toezichthoudend orgaan	13
1.5	Toekomstparagraaf	13
2.	Jaarrekening 2011	
2.1	Balans per 31 december 2011	15
2.2	Staat van baten en lasten	16
2.3	Resultaatbestemming	16
2.4	Overzicht lastenverdeling	17
2.5	Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat	18
2.6	Toelichting op de balans per 31 december 2011	21
2.7	Toelichting op de baten	25
2.8	Toelichting op de lasten	26
2.9	Kasstroomoverzicht	28
3.	Overige gegevens	
3.1	Controleverklaring	29
Bijlagen		
1.	Begroting 2012	30
2.	Consolidatiestaat 2011	31

1. BESTUURSVERSLAG

1.1 Algemeen

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Op 2 maart 2010 is de rechtsvorm gewijzigd van Vereniging AVS Proefdiervrij naar Stichting AVS Proefdiervrij.

De Stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Den Haag te Den Haag ingeschreven onder nummer 27183084. De statutaire naam luidt Stichting AVS Proefdiervrij en zij is statutair gevestigd te Den Haag. De rechtsvorm is de vorm van een stichting.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel de bevordering van eerbied voor het leven en voor levende individuen in het bijzonder, alsmede de bestrijding en uiteindelijk het geheel afschaffen van proeven op dieren en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord. Onder proeven wordt verstaan alle handelingen voor experimentele, medische, wetenschappelijke en commerciële doeleinden, tenzij het geheel van deze handelingen tot doel heeft, dan wel geacht kan worden tot doel te hebben, het belang van de betrokken individuen zelf.

De Stichting streeft naar volledige afschaffing van alle proeven op dieren en vervanging van alle dierproeven door proefdier vrije testmethodes.

1.1.3 Juridische structuur

Proefdiervrij is een zelfstandig opererende stichting met twee steunstichtingen: de Anti-Vivisectie Stichting en de Stichting Schoonheid zonder Wreedheid.

1.1.4 Samenstelling bestuur en toezichhoudend orgaan per 31 december 2011

Algemeen directeur en enig bestuurslid:

M. Zuidgeest

Raad van Toezicht:

C.M. Riechelmann (voorzitter)

H. Geertsen

E. Hilders

T. Koning

H.J.M. Oostendorp

1.1.5 Statutenwijzigingen

Gedurende het verslagjaar 2011 zijn de statuten niet gewijzigd.

1.2 Activiteiten en financiële positie

1.2.1 Activiteiten van financieel belang

Publiekscampagnes in 2011

Ook 2011 stond in het teken van de ontwikkeling van proefdier vrij onderzoek. Door publiekscampagnes, nieuwsberichten en de belangstelling in de media is dit onderwerp op allerlei manieren onder de aandacht gebracht. Het *Fonds proefdier vrij onderzoek* van Proefdier vrij financierde de ontwikkeling van een proefdier vrij kankeronderzoek en een proefdier vrije inademingstest. De voortzetting van onze campagne rond het *Dierdonorcodicil* was succesvol. Er hoeven steeds minder proefdieren te worden gedood voor practica binnen de studie diergeneeskunde.

In het voorjaar van 2011 werd het publiek opgeroepen om gezondheidsfondsen aan te schrijven met de vraag zich meer in te spannen voor proefdier vrij onderzoek. Hierop is met veel animo gereageerd. Het *Diabetesfonds* en de *Hartstichting* hebben de intentie uitgesproken contact te willen houden met Proefdier vrij en er alles aan te doen om het aantal proefdieren te doen verminderen.

Cosmetica

Op 11 maart 2009 is het Europese test- en handelsverbod voor diergeteste cosmetica in werking getreden. Het is nu verboden om in Europa dierproeven voor cosmetische doeleinden uit te voeren. Tot 11 maart 2013 geldt in Europa nog een gedeeltelijk handelsverbod. Voor het testen van (nieuwe) ingrediënten voor cosmetica zijn dertien veiligheidstesten verplicht. Voor tien van de dertien testen zijn proefdiervrije testen ontwikkeld. Voor de – meer complexe – vervanging van de overige drie testen is uitstel verleend tot het algehele verbod in 2013. Het test- en handelsverbod moet voorkomen dat cosmetica die elders op de wereld op dieren wordt getest toch de Europese Unie binnenkomt.

In 2011 ontstond opnieuw discussie over dit verbod. Het bleek ingewikkelder dan gedacht om de overige drie testen te vervangen. Men pleitte daarom voor uitstel van het verbod. In het voorjaar maakte een wetenschappelijke commissie haar bevindingen bekend. De conclusie was dat het nog wel jaren kan duren voordat de drie resterende testen kunnen worden vervangen.

Het was Proefdiervrij echter duidelijk geworden dat belangrijke en veelbelovende ontwikkelingen in het onderzoek naar nieuwe proefdiervrije technieken door de wetenschappelijke commissie niet waren meegenomen. Daardoor is een vertekend en negatief gekleurd beeld ontstaan. In 2011 is vooral veel voorbereidend werk verricht om in 2012 uit te kunnen pakken met een campagne om te voorkomen dat het geplande verbod wordt uitgesteld.

Het verbod is een grote stap naar proefdiervrije cosmetica. Vanaf 11 maart 2013 is het niet alleen verboden om in Europa dierproeven voor cosmetica uit te voeren, maar mogen buitenlandse cosmeticamerken bovendien geen cosmetica meer in Europa verkopen zolang zij nog dierproeven uitvoeren.

Tot het definitieve verbod in 2013 kan iedereen de cosmeticagids van Proefdiervrij raadplegen. De merken/producten die in de gids zijn opgenomen gebruiken geen proefdieren voor het ontwikkelen (van ingrediënten) van nieuwe cosmetica. De lijst van proefdiervrije cosmetica op onze website is in 2011 bijna 42.000 keer bezocht. In de tweede helft van 2011 is de lijst ook uitgebracht in een layout die te vouwen is tot bankpasformaat. Zo hebben mensen de lijst altijd bij de hand.

Actualiteit

In februari tekende Proefdiervrij bezwaar aan tegen de aanvraag van het *Reactorinstituut* te Delft voor een vergunning om dierproeven uit te voeren waarbij dieren met radioactieve stoffen worden ingespoten. Het *ministerie van Economie, Landbouw & Innovatie* (ELI) had een concepttoezegging opgesteld voor de vergunningaanvraag. Proefdiervrij maakte ernstig bezwaar tegen verlening van deze vergunning. Volgens het Reactorinstituut zou het onderzoek moeten leiden tot vermindering van het gebruik van proefdieren, maar dat werd door de stukken niet onderbouwd.

Het bleek voor Proefdiervrij uiteindelijk niet mogelijk de vergunning tegen te houden. De *TU Delft* heeft echter wel toegezegd te zullen werken aan het terugdringen van het aantal dierproeven. Ook zal periodiek overleg worden gevoerd met Proefdiervrij over uitgangspunten, voortgang en plan van aanpak.

Begin maart 2011 riep Proefdiervrij op tot een brievenactie tegen de berichtgeving van *Stichting Informatie Dierproeven* (SID) waarin werd gesteld dat dierproeven juist heel goed zijn voor honden en katten. De SID pretendeert objectieve informatie te geven over dierproeven. Het argument dat honden en katten ook worden gebruikt in onderzoek naar diergeneesmiddelen mag in de visie van Proefdiervrij echter niet worden misbruikt om dierproeven goed te praten. De brievenactie gaf bij de SID geen aanleiding om het ingenomen standpunt te herzien.

Op 3 november 2011 verscheen *Zo doende 2010*, een overzicht van het proefdiergebruik in Nederland in 2010, gepubliceerd door de *Voedsel- en Warenautoriteit* (VWA).

Opnieuw bleek het aantal verspilde proefdieren toegenomen, terwijl het totaal aantal dierproeven juist was gedaald. Het aantal verspilde proefdieren nam in 2010 toe met 12,7% ten opzichte van het jaar daarvoor, terwijl het aantal dierproeven in dezelfde periode met slechts 2,9% afnam.

Algemene voorlichting

Er is in 2011 veel aandacht aan voorlichting besteed. Met folders, flyers, websites enz. brengt Proefdiervrij de diverse aspecten van proefdiergebruik onder de aandacht en speelt zij in op de actualiteit.

Magazine

Het *Proefdiervrij Magazine* verschijnt vier keer per jaar. Het blad wordt verzonden naar onze donateurs. Dat kost geld. Daarom informeerde Proefdiervrij in 2011 alle donateurs over de mogelijkheid het magazine digitaal te ontvangen. Het aantal magazines dat per post werd bezorgd daalde zo van 38.500 naar 36.000, een flinke besparing op de druk- en portokosten.

Nieuwsbrief

De digitale *Nieuwsbrief* van Proefdiervrij wordt aan het begin van elke maand verzonden, of vaker als de actualiteit daarom vraagt. Het aantal ontvangers van de Nieuwsbrief steeg in 2011 explosief. Waren dit er begin 2011 bijna 20.000, aan het eind van het jaar waren dat er bijna 30.000.

Lespakket

In 2011 werden in totaal zesentwintig lespakketten aangevraagd.

Website

Onze aanwezigheid op het web was de laatste tijd erg onoverzichtelijk geworden. De informatie was in de loop der jaren verdeeld geraakt over verschillende websites, die allemaal vanuit de centrale website konden worden bereikt. Naast *proefdiervrij.nl* was er niet alleen een aparte website voor de cosmeticagids, maar ook een voor kinderen en een voor specifieke informatie over proefdiervrije technieken. Er was wel een gemeenschappelijke huisstijl, maar iedere website had een eigen ontwerp en opbouw. Op de een moesten de bezoekers op tekstkopjes klikken, op de andere op de plaatjes. Verwarrend dus.

Daarom moest Proefdiervrij terug naar de basis, voor een nieuwe en goed doordachte verdeling in de informatie die Proefdiervrij wil verspreiden. In de eerste week van januari 2012 is de nieuwe website online gegaan.

Sociale media

Begin januari startte Proefdiervrij een campagne op *Facebook* om meer fans te verzamelen. Binnen enkele weken hadden we er 3.000 fans bij, en in dezelfde maand kon de 5.000^e worden verwelkomd. Eind 2011 was het aantal van 11.000 fans overschreden.

De populariteit van *Hyves* lijkt af te nemen, maar met 11.900 in 2011 tegen 12.452 in het jaar daarvoor is het aantal leden op Hyves redelijk constant gebleven.

Proefdiervrij is in 2011 actief aan de slag gegaan met het plaatsen van tweets. Aan het eind van het jaar telden we een kleine 2.000 volgers, mensen die zich speciaal aanmelden bij de account van Proefdiervrij. Het aantal mensen dat 'Proefdiervrij' of 'proefdieren' of 'dieren' als zoekterm heeft ingevuld en daardoor ook automatisch alle tweets van Proefdiervrij ontvangen, kan nog veel hoger liggen.

Op *Twitter* zijn namens Proefdiervrij enkele vrijwilligers actief. Zij krijgen van tevoren een mail met 'het cosmeticamerk van de week', en plaatsen een bericht met de vraag 'Is merk X eigenlijk wel proefdiervrij?'. Daarop wordt door Proefdiervrij geantwoord met 'Helaas, merk X komt (nog) niet voor in de lijst van proefdiervrije cosmetica', inclusief een link naar onze cosmeticagids op het web. Los van onze ruim 2.000 volgers bereikt dit bericht natuurlijk ook de consument, de distributeur en/of de fabrikant van het betreffende merk. In 2011 leidde dit meerdere malen tot contact met de distributeur en enkele malen tot een vermelding op onze lijst.

Folder Schenken en Nalaten

In 2011 is de brochure *Schenken en Nalaten* meerdere malen onder de aandacht gebracht in het *Proefdiervrij Magazine*. Ook is er een mailing verspreid onder een kleine 1.000 mensen.

Institutionele campagnes

Alarmcampagne

In een radiospot – op iedere eerste maandag van de maand rond 12 uur – luidde Dennis ook in 2011 het proefdieralarm om de noodzaak van proefdiervrije technieken duidelijk te maken. Een deel van de tekst luidde: ‘... voor al die dieren luidt Proefdiervrij nu het proefdieralarm, hoor maar!’ De spot werd ondersteund door een online campagne.

Proefdierendag

Ter gelegenheid van Proefdierendag zond Proefdiervrij rond 24 april een radio-/tv-spot uit om aandacht te vragen voor de proefdieren.

Troonrede

In de week voor de opening van het parlementaire jaar zond Proefdiervrij ook in 2011 de tv-spot uit waarin Dennis de laatste hand wist te leggen aan de tekst van de *Troonrede*. Hij riep iedereen op mee te werken aan de ontwikkeling van proefdiervrije technieken. ‘Een missie van nationaal belang,’ aldus Dennis, ‘want proefdiervrije technieken zijn goed voor de wetenschappelijke innovatie van ons land. Maar belangrijker nog, proefdiervrije technieken sparen het leven van ruim een half miljoen proefdieren!’

Nanotechnologie

Door nanotechnologie kunnen wetenschappers werken met deeltjes van een miljoenste millimeter. Nanotechnologie heeft de toekomst. Ongetwijfeld. Maar wat is nu eigenlijk de invloed op mens, dier en milieu? Welke risico's zijn er voor de gezondheid als die nanotechnologie straks ook in voedingsmiddelen wordt gebruikt? Voor Proefdiervrij heeft nanotechnologie duidelijk twee kanten: het biedt kansen, maar ook bedreigingen. Voor het veiligheidsonderzoek worden immers proefdieren opgeofferd. Nanotech schept daarnaast echter kansen voor de ontwikkeling van nieuwe proefdiervrije technieken.

Nanotechnologie heeft waarschijnlijk grote gevolgen voor proefdieren. Daarom heeft Proefdiervrij veel aandacht aan dit onderwerp besteed. We hebben de mogelijke effecten in kaart gebracht, het publiek geïnformeerd en de discussie over dit onderwerp aangezwengeld. Dankzij een subsidie van de *Commissie Maatschappelijke Dialoog Nanotechnologie* kon Proefdiervrij niet alleen een tv-programma maken, maar ook een website lanceren. Tussen juni en november werden verschillende korte filmpjes over proefdiervrije technieken (celkweken, het ‘lab-on-a-chip’ en nanocoatings) uitgezonden op *Discovery* en *Animal Planet*, mede dankzij het Nanopodium.

Dierdonorcodicil

Ieder jaar worden er ruim twintigduizend proefdieren speciaal gefokt voor onder meer practica. Proefdiervrij werkt samen met de *Universiteit Utrecht* aan manieren om het aantal proefdieren in het onderwijs te verminderen. In april 2010 lanceerden we het *Dierdonorcodicil*. Dit was een groot succes. Het Dierdonorcodicil geeft een huisdier een zinvolle laatste bestemming en spaart daarmee het leven van een proefdier. Zo kan een veterinaire student alles blijven leren over de anatomie en over een respectvolle omgang tussen mens en dier. Zonder dat hiervoor een proefdier moet sterven.

Het aantal deelnemende dierenartsenpraktijken is in 2011 gestegen naar eenentwintig. In 2012 willen we het Dierdonorcodicil landelijk invoeren.

Proefdiervrije technieken/overige beleidsonderwerpen

Instelling V-team

Op 26 april 2011 heeft Proefdiervrij een petitie aangeboden aan de commissie van de *Tweede Kamer* die over de dierproeven gaat. In deze petitie pleitte Proefdiervrij voor de instelling van een *Topteam Vervanging Dierproeven* (TVD).

Steeds meer bedrijven en wetenschappelijke instellingen zien het als hun taak innovatief en strategisch na te denken over de vervanging van dierproeven. De businesscase van *ZonMW* biedt inspiratie en richting, maar heeft ook een nadere praktische invulling vanuit het veld nodig.

Geïnspireerd op de negen reeds bestaande *Topteams*, pleitte Proefdiervrij voor het opzetten van een eigen topteam. Proefdiervrij heeft in september zelf een *V-team* ingesteld, bestaande uit Bas Rüter

(bedrijfsleven), Bart Sangster (wetenschap), Eugène Roorda (communicatie) en Marja Zuidgeest (Proefdiervrij).

Het proefdier voorbij

Op 15 september 2011 is het adviesrapport *Het proefdier voorbij, topsectorplan gezondheidsbescherming* door Proefdiervrij en het V-team aangeboden aan minister Schippers (VWS). Het rapport pleit voor een nieuwe manier van denken in wetenschap en technologie, die proefdiergebruik overbodig maakt.

We komen steeds meer te weten over de biologie van de mens. Wetenschappers zijn daarom ook steeds beter in staat de menselijke gezondheid te beschermen zonder daarvoor 'diermodellen' te gebruiken. Deze ontwikkeling wil Proefdiervrij stimuleren.

Het adviesrapport is opgesteld door het V-team, een initiatief van Proefdiervrij. Het V-team wil de overheid stimuleren om de weg in te slaan naar gezondheidsbescherming zonder proefdieren. Het adviesrapport levert inhoudelijke bouwstenen aan voor de uitwerking van het *Actieplan Proefdieren* van minister Schippers.

Proefdieren in het MVO beleid

Steeds meer bedrijven en instellingen hanteren de criteria van *Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen* (MVO). In deze benadering staan onder meer transparantie, mensenrechten, milieubelangen en de dialoog met alle belanghebbenden centraal.

In 2009 is het terugdringen van proefdiergebruik opgenomen in de lijst van wenselijke MVO-criteria en in 2010 kwamen daar de verantwoordelijkheid voor dierproeven en de vervanging van proefdieren bij. In het internationale MVO-keurmerk *ISO 26 000* is ook dierenwelzijn als criterium opgenomen.

Proefdiervrij organiseert regelmatig een *Ronde Tafel MVO en Proefdieren* voor vertegenwoordigers van overheid en bedrijfsleven. Eerder, in 2010, is in samenwerking met deze partijen de *Code Openheid Dierproeven* tot stand gekomen. In 2011 heeft Proefdiervrij met name transparantie en ketenverantwoordelijkheid uitgebreid aan de orde gesteld.

Fonds proefdiervrije technieken

Met het *Fonds proefdiervrije technieken* financiert Proefdiervrij de ontwikkeling van proefdiervrije technieken. De ontwikkeling van proefdiervrije technieken zorgt dat duizenden dieren een leven als proefdier wordt bespaard. Het eerste succesvolle door het Fonds gefinancierde project was een proefdiervrij onderzoeksmodel van het *Erasmus Medisch Centrum* voor uitzaaiingen van kanker naar het bot (botmetastasen). Dit model bewijst dat het heel goed mogelijk is om onderzoek te doen zonder proefdieren en er bovendien nauwkeuriger en sneller resultaat wordt geboekt.

Het tweede – nog lopende – project ging in 2010 van start. Hierbij gaat het om de ontwikkeling van een proefdiervrije inademingstest. Dit model op basis van menselijke longcellen kan vaststellen of vluchtige stoffen en (nano)deeltjes schadelijk zijn voor de longen van de mens.

In het kader van risicobeoordeling en kanker financierde Proefdiervrij een onderzoek door *Intertek/Cantox*, een wereldberoemd wetenschappelijk adviesbureau dat is opgericht door onder meer Ian Munro, een befaamd expert op toxicologisch gebied. Het onderzoek richt zich op de vergelijking van gegevens over kankerverwekkendheid van chemische stoffen bij dieren – waarover al veel gegevens zijn gepubliceerd – en mensen. Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen in hoeverre dierproeven in onderzoek naar kankerverwekkendheid voorspellende waarde hebben voor mensen. De eerste resultaten lijken aan te tonen dat dit niet het geval is. Dit onderzoek zal in 2012 worden afgerond.

Proefdiervrij heeft in vervolg op het *Dierdonorcodicil* een plastinatieproject gefinancierd. Dit project beoogt dieren die dienen om de anatomie te bestuderen duurzaam te maken door ze te plastineren. Op die manier kunnen ze wel tien tot twintig jaar worden gebruikt in het onderwijs. De geplastineerde dieren zijn verworven via het *Dierdonorcodicil*.

Er worden leskisten gemaakt met verschillende diersoorten, zodat studenten diergeneeskunde en biomedische wetenschappen de anatomie van bepaalde dieren kunnen bestuderen zonder gebruik van proefdieren.

Proefdiervrij verwacht dat het *Fonds proefdiervrije technieken* flink zal groeien en vanaf 2015 jaarlijks minimaal 1 miljoen euro beschikbaar stelt. Het Fonds dient tevens als spiegel voor de overheid die – ondanks de toenemende maatschappelijke druk om proefdiervrije technieken te gebruiken – keer op keer faalt bij het vormgeven van het proefdierenbeleid in Nederland.

Veiligheidstesten zonder proefdieren

Foundation ASAT (Assuring Safety without Animal Testing) en Proefdiervrij zijn in 2011 gestart met een programma om de haalbaarheid aan te tonen van veiligheidsstudies zonder gebruik van proefdieren. *IRAS* (Instituut voor risk assessment van de Universiteit Utrecht) en *TNO* kregen de opdracht om vier workshops te organiseren, elk over een concreet gezondheidsrisico uit het huidige toxicologisch onderzoek.

Wet op de dierproeven/biotechnologie bij dieren

Begin 2010 zette het *ministerie van LNV*, met eigen instemming, de *Commissie Biotechnologie bij dieren* (CBD) op non-actief. Voorheen beoordeelde deze commissie vergunningaanvragen voor biotechnologisch onderzoek op proefdieren.

De beoordeling van biotechnologisch onderzoek op proefdieren ligt nu bij de *Dierexperimentencommissies* (DEC's), met als gevolg dat er minder openheid is over het onderzoek op proefdieren. In 2010 is de *Code Openheid Dierproeven* tot stand gekomen (zie ook hierboven 'Proefdieren in het MVO-beleid'), die in 2011 is ingezet om via het MVO-beleid meer openheid af te dwingen.

Chemicaliën

De verdere uitwerking van *REACH* heeft niet tot actie van Proefdiervrij hoeven leiden. We blijven de ontwikkelingen rond dit dossier echter nauwlettend volgen.

Colleges

Iemand die dierproeven uitvoert heeft een speciale opleiding nodig, met aandacht voor de ethische en maatschappelijke aspecten van dierproeven. Proefdiervrij neemt hierin het voortouw. Onze beleidsmedewerker verzorgt op verschillende universiteiten discussiecolleges van anderhalf uur. In 2011 zijn drieëntwintig van deze colleges gegeven. Het doel van dit college is het uitlokken van discussie met de toekomstige onderzoekers over dierproeven en het belang van het gebruik van proefdiervrije technieken.

InterNICHE

Voor 2010 is een bedrag gereserveerd van € 30.000. Zodra een gedegen verantwoording is ontvangen zal dit worden overgemaakt.

Public affairs

Eurogroup for Animals

Sinds 1 januari 2008 is Proefdiervrij lid van de *Eurogroup for Animals*, een overkoepelende organisatie van dierenwelzijnsorganisaties in Europa voor de lobby voor dierenbelangen bij de Europese regelgevers, met name ook waar het proefdieren en dierproeven aangaat. Het kantoor van de Eurogroup for Animals is in Brussel.

In 2011 concentreerde Proefdiervrij zich in dit verband met name op cosmetica, de algemene wetgeving en voedseltesten bij ratten. Cosmetica: Proefdiervrij becommentarieerde de wetenschappelijke analyse van de status van de ontwikkeling van proefdiervrije technieken. Proefdiervrij leverde input voor een algemene verklaring van alle belanghebbende partijen in de Eurogroup aan de *Europese Commissie* inzake de cosmeticawetgeving. Ook lichtte Proefdiervrij haar standpunt tegen uitstel van het cosmeticaverbod in 2013 toe met behulp van een vragenlijst over de mogelijke opties van de Europese Commissie. Algemene wetgeving: Proefdiervrij werkte mee aan een commentaar richting Commissie inzake de Europese *Directive 2010/63/EU* ('EU Wet op de dierproeven'). Proefdiervrij was aanwezig op de vergadering in Brussel met alle leden van de

Eurogroep. Hier is gesproken over de nieuwe *Wet op de dierproeven* en de implementatie van deze wet in lidstaten, inclusief voortgang, problemen en oplossingen. Voedseltesten op ratten: Proefdiervrij diende een reactie in op de publieke consultatie inzake het EFSA-voorstel voor 90-dagenvoedseltesten (volledige producten, dus geen losse ingrediënten).

Europese Directive

In september 2010 stemde de Europese Unie in met de invoering van de *Directive*, een herziene richtlijn die bescherming moet bieden aan proefdieren. Alleen al het opstellen hiervan kostte ruim tien jaar intensieve onderhandelingen. Het lot van twaalf miljoen (12.000.000) proefdieren die jaarlijks in Europa worden opgeofferd hangt nu af van de naleving van deze richtlijn. In 2011 is op verschillende niveaus overleg gepleegd.

De *Directive* kan de proefdieren in Europa veel leed besparen, maar alles hangt af van toezicht op de naleving ervan. Voor de proefdieren in Nederland verandert weinig, omdat de bepalingen hier al lang in de wet zijn opgenomen.

Winkel

De verkoopartikelen van Proefdiervrij worden aangeboden op onze website, in het *Proefdiervrij Magazine* en door de vrijwilligers in de stand.

Donateurs- en fondsenbeleid

De donateurs- en fondsenwerving is uiteraard gericht op vergroting van de achterban en de financiële armslag. Meer donateurs betekent ook meer invloed. We zullen beter worden gehoord. Kortom: meer donateurs betekent ook meer maatschappelijk draagvlak voor het vervangen van proefdieren.

Vrijwilligers

Naast de regiovrijwilligers zijn in 2011 ook anderen actief geweest voor Proefdiervrij. In het voorjaar van 2011 organiseerden bijvoorbeeld de *Pure Models* – een groep jonge vrouwen die op geheel eigen wijze nieuwe mode onder de aandacht wil brengen – een modeshow. De opbrengst was bestemd voor goede doelen, en Proefdiervrij ontving de helft.

Soms houden scholieren een spreekbeurt over Proefdiervrij en worden ze zo door het onderwerp gegrepen dat zij een grotere actie willen organiseren. Twee scholieren wisten zo in 2011 forse bedragen bijeen te brengen voor Proefdiervrij. Zij zijn beloond met de *Kanjer van Proefdiervrij*-medaille.

1.2.2 Financiële positie

	2011	2010
	€	€
Vastgelegd op korte termijn		
Liquide middelen	381.549	328.548
Beleggingen	1.662.788	2.358.102
Vorderingen en overlopende activa	700.416	309.000
Liquiditeitssaldo	2.744.753	2.995.650
Af: kortlopende schulden en overlopende passiva	376.828	329.830
	2.367.925	2.665.820
Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	622.943	616.597
Gefinancierd met beschikbare middelen	2.990.868	3.282.417

1.2.3 Resultaat

Samengevat zien de resultaten over 2011 en 2010 er als volgt uit:

	Realisatie'11	%	Realisatie'10	%
	€		€	
BATEN				
Baten eigen fondsenwerving	2.420.134	96,51%	2.194.633	87,42%
Aandeel in acties van derden	556	0,02%	976	0,04%
Subsidie Overheid	0	0%	121.165	4,83%
Resultaat Beleggingen	87.021	3,47%	193.638	7,71%
Totaal baten	2.507.711	100%	2.510.412	100%
LASTEN				
BELEID				
<i>INSPIRATOR</i>				
~ Fonds Proefdiervrije technieken	222.953	8,89%	350.061	13,94%
<i>STIMULATOR</i>				
~ Overige projecten	206.532	8,24%	289.419	11,53%
	429.485	17,13%	639.480	25,47%
Communicatie				
~ Publiekscampagne	677.327	27,01%	661.436	26,35%
~ Herpositionering	161.072	0%	0	0%
~ Dialoog Marketing	590.984	23,57%	489.482	19,50%
~ Communicatie donateurs	324.058	12,92%	313.730	12,50%
~ Communicatie Jeugd	23.513	0,94%	25.657	1,02%
	1.776.954	64,44%	1.490.305	33,02%
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	486.802	19,41%	355.617	14,17%
Kosten acties derden	0	0%	0	0%
Kosten verkrijgen subsidie overheid	0	0%	0	0%
	486.802	19,41%	355.617	14,17%
Kosten beleggingen	10.258	0,41%	14.033	0,56%
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	95.761	3,82%	81.346	3,24%
Totaal Lasten	2.799.260	111,63%	2.580.781	102,80%
Resultaat				
Continuïteitsreserve	0		0	
Bestemmingsreserve	0		0	
Reserve financiering activa	6.346		7.887	
Instandhoudingsreserve	-308.539		-71.563	
Bestemmingsfondsen	10.644		-6.693	
	-291.549	-11,63%	-70.369	-2,80%

1.2.4 Kengetallen

<i>Bestedingspercentage baten</i>	<u>2011</u>	<u>2010</u>
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale baten.	87,99%	84,84%
<i>Doelbestedingspercentage lasten</i>		
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale lasten.	78,82%	82,52%
<i>Percentage kosten fondsenwerving</i>		
Kosten van eigen fondsenwerving uitgedrukt in een percentage van baten eigen fondswerving.	20,11%	16,20%

1.2.5 Beleid kosten en methoden van fondsenwerving

De proefdierenissue is een gevoelig maatschappelijk thema. Mensen denken dat een keuze voor proefdieren betekent dat je bescherming van de volksgezondheid een lagere prioriteit geeft. Daarnaast wil Proefdiervrij in al haar uitingen expliciet duidelijk maken dat zij haar doel op een open manier in dialoog wil bereiken. Dat heeft consequenties voor de fondsenwerving. Belangrijk is dat ook daar voldoende aandacht aan informatie verstrekking wordt besteed. Zodat mensen die ons veelal niet kennen een juist beeld hebben van de organisatie. Aangezien fondsenwerving steeds vaker in één op één communicatie vorm krijgt, is het des te belangrijker dat alle gesprekken –ook of juist de gesprekken die niet tot een donatie leiden- positief eindigen. Alle gesprekken leveren een bijdrage aan de voorlichtende taak van de stichting. Vandaar dat proefdiervrij 50% op het budget voorlichting verantwoord.

1.2.6 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve aangehouden van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Daaronder wordt verstaan kosten eigen medewerkers, huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten, bestuurskosten en kosten eigen fondsenwerving. Om schommelingen in de inkomsten uit nalatenschappen en beleggingen op te vangen, wordt een bestemmingsreserve van € 500.000 aangehouden.

Voor reserves die vastliggen in materiële vaste activa wordt een reserve financiering activa aangehouden. Deze reserve muteert met de investeringen, afschrijvingen en eventuele herwaarderingen van de materiële vaste activa.

Jaarlijks doet Proefdiervrij vier verzoeken voor giften met een specifieke bestemming. Deze worden verantwoord onder bestemmingsfondsen. Indien andere giften met een specifieke bestemming worden ontvangen worden zij eveneens hier verantwoord.

1.2.7 Beleggingsbeleid

De Algemene Ledenvergadering van 29 november 2003 heeft het beleggingsbeleid vastgesteld. Proefdiervrij belegt in aandelen en obligaties, waarbij de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

verantwoord rendement en risico;

zeer strikt beleid ten aanzien van dierproeven: bedrijven die zelf dierproeven doen danwel in opdracht laten doen zijn uitgesloten, ook als deze proeven gebaseerd zijn op een wettelijke verplichting;

geen dier-, milieu- of mensonvriendelijke fondsen.

Onder deze randvoorwaarden is het belegd vermogen ondergebracht bij Triodos Bank.

Om een nog betere spreiding van risico te bewerkstelligen is een kantoorpand aangekocht. Hiermee is € 650.000 belegd in vastgoed, een risicomijdende en goed renderende investering zoals in de afgelopen jaren is gebleken. Dit heeft tevens als voordeel dat geen geld meer hoeft worden uitgetrokken voor de huur van kantoorruimte.

1.2.8 Vrijwilligersbeleid

Al in 2010 is geïnventariseerd hoe groot het aandeel is binnen ons bestand van vrijwilligers die daadwerkelijk actief zijn. Daaruit blijkt dat de meeste actieve vrijwilligers bij Proefdiervrij al vaak jarenlang deel uitmaken van een regiogroep. De laatste jaren is gebleken dat veel vrijwilligers liever

kortdurende verbanden aangaan met wisselende charitatieve organisaties dan dat zij zich voor lange tijd conformeren aan één Goed Doel. Hiervoor kunnen verschillende mogelijke redenen worden aangevoerd. Een praktische reden is dat het voor de informatieoverdracht niet langer noodzakelijk is om samen te komen in regiovergaderingen. Internet en Social Media hebben deze taak overgenomen. Een praktische gevolg van deze tendens is dat het actief werven van vrijwilligers steeds minder succes bleek te hebben. Sommige dierenbelangenorganisaties werken om deze reden niet langer samen met vrijwilligers. Proefdiervrij wil zover zeker niet gaan. Onze vrijwilligers zijn van oudsher belangrijke en trouwe ambassadeurs van de stichting. Mede door de kleinere personele bezetting was de begeleiding van vrijwilligers in 2011 bepaald niet optimaal. Besloten is dan ook dat Proefdiervrij niet langer actief vrijwilligers zal werven, maar er alles aan zal doen om de huidige betrokken vrijwilligers optimaal te ondersteunen en te faciliteren.

1.3 Informatie over directie en Raad van Toezicht (RvT)

1.3.1 Taak en werkwijze van directie en Raad van Toezicht

De directie bestaat uit een lid, die belast is met het bestuur van de stichting en het stichtingsbureau. De RvT heeft een toezichthoudende taak. Daarnaast heeft de RvT een belangrijke klankbordfunctie voor de directie en geeft derhalve gevraagd (en ongevraagd) adviezen.

1.3.2. Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

De directeur wordt conform de richtlijn van de VFI bezoldigd

De RvT ontvangt als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

1.3.3 Wijze van benoemen en zittingsduur van directie en Raad van toezicht

De benoeming van directieleden geschiedt door de RvT, telkens voor een periode van vijf jaar.

Uitzondering hierop vormt de huidige directeur die voor onbepaalde tijd is benoemd.

De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij zijn twee keer herbenoembaar.

1.3.4 Nevenfuncties directie en leden van de Raad van toezicht

Herman Geerten is bestuurslid bij de Stichting Beroepseer te Nootdorp.

Tannetje Koning is voorzitter van de Studiegroep Complementair werkende Dierenartsen van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde.

De andere leden van de Raad van toezicht hadden geen nevenfuncties.

1.3.5 Verantwoordingsverklaring

Principe 1: Scheiding bestuur en toezicht

Functiescheiding en taken en verantwoordelijkheden van directie en RvT zijn vastgelegd in de statuten. Belangrijk onderdeel is de verplichting van de directie om de RvT op de hoogte te houden van ontwikkelingen en de RvT om zich te informeren. Om hieraan invulling te geven vergaderen directie en RvT vier keer per jaar met elkaar. Iedere maand doet de directeur aan de RvT verslag van lopende activiteiten. Ten minste een keer per kwartaal krijgt de RvT een financiële rapportage met toelichting over afwijkingen van de begroting. Daarin worden tevens eventuele bijstellingen van de activiteiten gemeld. De directeur wordt door de medewerkers op de hoogte gehouden van ontwikkelingen middels het wekelijkse campagne overleg. Iedere zomer wordt, aan de hand van een evaluatie van het eerste halfjaar, een start gemaakt met het actualiseren van het meerjarenbeleid en het opstellen van het jaarplan.

Belangenverstrengeling in de RvT en tussen RvT en directie is geregeld in de statuten.

De directeur/bestuurder is voor onbepaalde tijd aangesteld. Voor de leden van de RvT geldt een zittingstermijn, welke is vastgelegd in de statuten. Hiervoor is een roulatieschema opgesteld dat jaarlijks in de vergadering van november wordt behandeld. De functieprofielen en benoemingsprocedure voor de RvT staan op de website.

Principe 2: Optimale besteding der middelen

Nieuwe fondswervende activiteiten worden altijd eerst in een pilot getest, en vergeleken met beproefde instrumenten. Op basis van deze uitkomst wordt al dan niet besloten tot grootschaliger inzet. Op grond van deze gegevens kan aan het begin van het jaar een inschatting worden gemaakt van de te maken kosten en het verwachte resultaat. In de database zijn voorzieningen getroffen om de effectiviteit van de bestedingen uit het budget voor donateurs- en fondsenwerving te bewaken.

Per activiteit wordt ingevoerd wat zij gekost heeft en wat de opbrengsten zijn. Hierna wordt de terugverdientijd berekend.

De effectiviteit van het budget voor de corporate campagne wordt getoetst aan de stijging/daling van de naamsbekend en andere belangrijke indicatoren: websitebezoek en oproep van de achterban op Facebook en Twitter. Proefdiervrij werkt eraan de communicatie doelstellingen meer SMART te formuleren om op basis hiervan met meer gespecificeerde impact metingen te komen. Een eerste stap hierin is het onderzoek naar bekendheid met Proefdiervrij en haar doelstellingen.

Daarnaast zal Proefdiervrij de effectiviteit van de fondsen besteed aan ontwikkeling van proefdiervrije technieken gaan meten. In 2009 is gestart met financiering van projecten, in samenwerking met ZonMW. Aangezien het langlopende projecten zijn is hierover nog geen uitsluit te geven.

Geregeld wordt bekeken of bepaalde diensten goedkoper kunnen zoals post, telefonie, handling magazine etc.

Voor salarissen volgt Proefdiervrij de BBRA. Samen met een lid van de RvT wordt periodiek gezien of de inschaling nog voldoet aan de eisen.

Principe 3: Omgang met belanghebbenden

In het overzicht stakeholders van de Stichting Proefdiervrij zijn de stakeholders van Proefdiervrij beschreven en staan hun verschillende belangen en wensen vastgelegd. Per stakeholder staat beschreven hoe de communicatie verloopt en of deze bijstelling behoeft. Alle informatie (Magazine, digitale nieuwsbrief, websites etc.) is in principe toegankelijk voor iedereen die dat wenst. Proefdiervrij heeft geen informatie waarvoor een inlogcode vereist is.

Ideeën, wensen en opmerkingen van belanghebbenden worden door de eerst verantwoordelijke afgehandeld.

Proefdiervrij beschikt over een klachtenregister, dat wordt bijgehouden door de directie assistent.

Aangezien de post bij haar binnenkomt, kan zij klachten meteen registreren. De klachtenregeling is openbaar en wordt op aanvraag toegestuurd.

1.4 Verslag toezichthoudend orgaan

De Raad van toezicht heeft in 2011 zes keer vergaderd, iedere keer in aanwezigheid van de directie. Onderwerpen die tijdens de vergaderingen aan de orde geweest zijn: goedkeuring van de jaarstukken 2010, administratieve organisatie, evaluatie van RvT en directie en de toekomstvisie 2012-2016.

Tussentijds is de RvT door de directie maandelijks geïnformeerd over de uitvoering van het jaarplan.

Ten minste een keer per kwartaal kreeg de RvT een financiële rapportage met toelichting over afwijkingen van de begroting.

Daarnaast hadden de leden van de RvT onderling contact over onderwerpen en stonden zij de directie gevraagd en ongevraagd bij.

Voor de Raad van toezicht geldt de volgende profielschets:

Staat volledig achter de doelstelling van Proefdiervrij;

Heeft een langdurige en brede ervaring in het aandachtgebied waarvoor persoon is aangetrokken;

Heeft actuele kennis van het aandachtgebied waarvoor persoon is aangetrokken;

Heeft een relevant en uitgebreid netwerk in haar/zijn aandachtsgebied;

Heeft ervaring met toezichthoudende of bestuurlijke functies.

De aandachtsgebieden zijn:

Communicatie, marketing en publiciteit;

Personeel en organisatie;

Financieel administratief/accounting en vermogensbeheer;

Beleid tav proefdieren en alternatieven voor dierproeven.

Een evenwichtige man/vrouw verhouding binnen de RvT heeft de voorkeur.

1.5 Toekomstparagraaf

Proefdiervrij zal zich de komende jaren vooral richten op het stimuleren van proefdiervrije technieken. Het doel waarvoor proefdieren worden gebruikt, gezondheid en veiligheid van mens en dier, staat niet ter discussie. Wel de manier waarop men tracht dit doel te bereiken, de dierproef. Die wil Proefdiervrij nog meer gaan aanpakken.

Daartoe zetten we lobby en overleg in met politici, academia en bedrijven/instellingen. In combinatie met publiekscampagnes rond de slogan "Wij vinden het tijd voor proefdiervrije technieken!" Door het proefdierissue onder de systematiek van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) te brengen, opent Proefdiervrij nieuwe dialoogvormen om samen aan de oplossing van het proefdiervraagstuk te werken.

Proefdiervrij investeert ook zelf in de ontwikkeling en acceptatie van proefdiervrije technieken. Hiervoor heeft de stichting geld apart gezet in het fonds proefdiervrije technieken, dat van 2011 tot 2016 moet uitgroeien tot een fonds dat jaarlijks een budget van tenminste € 1.000.000 ter beschikking heeft.

Qua fondsenwerving blijft Proefdiervrij werken aan uitbreiding van de achterban van structurele gevers. Aangezien de markt steeds moeilijker wordt, gaat de stichting zich tevens meer richten op eenmalige donaties, grote giften, periodieke schenkingen en nalatenschappen. Ook sponsoring door het bedrijfsleven wordt opgezet. Het fonds proefdiervrije technieken geeft voor deze benaderingen goede input.

AVS Proefdiervrij

C.M.Riechelmann
Voorzitter Raad van Toezicht

M.Zuidgeest
Directeur

2. Jaarrekening 2011

2.1 Balans per 31 december 2011 (na resultaatbestemming)

<u>Vaste activa</u>		2011	2010
		€	€
Materiële vaste activa	2.6.1	622.943	616.597
<u>Vlottende activa</u>			
Beleggingen	2.6.2	1.662.788	2.358.102
Vorderingen en activa	2.6.3	700.416	309.000
Liquide middelen	2.6.4	381.549	328.548
TOTAAL ACTIVA		3.367.696	3.612.247
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	2.6.5		
Continuïteitsreserve		1.000.000	1.000.000
Bestemmingsreserve		500.000	500.000
Reserve financiering activa		622.943	616.597
Instandhoudingsreserve		756.813	1.065.352
		2.879.756	3.181.949
Fondsen	2.6.5		
Bestemmingsfondsen		111.112	100.468
		2.990.868	3.282.417
Kortlopende schulden			
Overige schulden en nog te betalen	2.6.6	376.828	329.830
TOTAAL PASSIVA		3.367.696	3.612.247

2.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

		Realisatie'11	Begroting'11	Realisatie'10
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Eigen fondsenwerving	2.7.1	2.420.134	2.484.000	2.194.633
Aandeel in akties van derden	2.7.2	556	1.000	976
Subsidie Overheden	2.7.3	0	0	121.165
Resultaat Beleggingen	2.7.4	87.021	125.000	193.638
Totaal baten		2.507.711	2.610.000	2.510.412
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan doelstelling				
BELEID				
<i>INSPIRATOR</i>				
~ Fonds Proefdiervrije technieken	2.4	222.953	637.720	350.061
<i>STIMULATOR</i>				
~ Overige Projecten	2.4	206.532	180.410	289.419
		429.485	818.130	639.480
COMMUNICATIE				
~ Publiekscampagne	2.4	838.399	659.650	661.436
~ Dialoog Marketing	2.4	590.984	523.890	489.482
~ Communicatie Donateurs	2.4	324.058	320.820	313.730
~ Communicatie Jeugd	2.4	23.513	51.930	25.657
		1.776.954	1.556.290	1.490.305
Totaal besteed aan de doelstelling		2.206.439	2.374.420	2.129.785
Werving baten				
Kosten eigen fondswerving	2.4	486.802	433.480	355.617
Kosten beleggingen	2.4	10.258	10.000	14.033
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	2.4	95.761	91.100	81.346
Totaal Lasten		2.799.260	2.909.000	2.580.781
Resultaat		-291.549	-299.000	-70.369
2.3 Resultaatbestemming				
Continuïteitsreserve		0		0
Bestemmingsreserve		0		0
Reserve financiering activa		6.346		7.887
Instandhoudingsreserve		-308.539		-71.563
Bestemmingsfondsen		10.644		-6.693
		-291.549		-70.369

2.4 Overzicht lastenverdeling 2011

	BELEID		COMMUNICATIE				Fonds- werving	Beleg- gingen	Beheer en administratie	Totaal 2011	Begroot 2011	Realisatie 2010	
	Initiator	Inspirator	Publieks- campagne	Dialogoog Markteting	Comm. Donateurs	Comm. Jeugd							
Uitbesteed werk	2.8.1	0	120.531	721.124	442.436	152.055	58	424.256	10.258	0	1.870.718	1.610.000	1.627.521
Bijdragen aan derden	2.8.2	129.133	0	0	0	0	0	0	0	0	129.133	550.000	238.732
Personeelskosten	2.8.3	74.432	68.229	93.040	117.851	136.459	18.608	49.621	0	62.027	620.268	584.000	555.911
Huisvestingskosten	2.8.4	5.889	5.398	7.361	9.324	10.796	1.472	3.926	0	4.907	49.072	47.000	43.417
Kantoorkosten	2.8.5	13.499	12.374	16.874	21.373	24.748	3.375	8.999	0	11.249	112.491	100.000	96.476
Algemene kosten	2.8.6	0	0	0	0	0	0	0	0	17.578	17.578	18.000	18.723
Totaal lasten	222.953	206.532	838.399	590.984	324.058	23.513	486.802	10.258	95.761	2.799.260	2.909.000	2.580.781	
Gemiddeld aantal fte's 2011		1,06	0,97	1,32	1,67	1,94	0,26	0,70	0	0,88	8,8		
Gemiddeld aantal fte's 2010		1,44	1,35	0,99	1,62	1,98	0,18	0,63	0	0,81			9,0
Doelbestedingspercentage van de baten:													
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten											87,99%	90,97%	84,84%
Doelbestedingspercentage van de lasten:													
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten											78,82%	81,62%	82,52%
Fondsenwervingspercentage:													
Kosten eigen fondsenwerving/baten eigen fondsenwerving											20,11%	17,45%	16,20%

2.5 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.5.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor "Richtlijn Fondsenwervende instellingen" van de Raad voor de jaarverslaglegging. Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

In de consolidatie zijn betrokken de Stichting AVS Proefdiervrij en de Anti Vivisectie Stichting.

2.5.2 Vergelijkende cijfers

De cijfers over 2010 zijn, waar relevant, aangepast om vergelijkbaarheid met het jaarverslag mogelijk te maken.

2.5.3 Algemene rondslagen van waardering

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondswervende instellingen gevolgd.

Bij de Anti Vivisectie Stichting vindt geen vermogensvorming plaats. Inkomsten worden direct overgeboekt naar AVS Proefdiervrij. Om die reden is de omvang van de AVS niet van materieel belang in verhouding tot AVS Proefdiervrij en wordt geen geconsolideerde jaarrekening opgesteld.

2.5.4 Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen welke zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Pand	2%
Groot onderhoud pand	20%
Inrichting kantoor	20%
Kantoormachines (hardware)	20-33%
Software	33%

2.5.5 Beleggingen

Aandelen worden gewaardeerd tegen beurskoers en obligaties worden gewaardeerd tegen nominale waarde, aangezien het beleid er op gericht is te wachten op uitloting. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten op ter beurze genoteerde aandelen worden in de staat van baten en lasten verantwoord.

2.5.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

2.5.7 Bestemmingsfondsen

Giftverzoeken

Jaarlijks doet AVS Proefdiervrij vier giftverzoeken voor speciale projecten. Sinds 2008 worden deze apart verantwoord.

Giftverzoek 7^e Wereldcongres alternatieven voor dierproeven

Het beschikbare budget van € 5.315 is gebruikt voor de voorbereiding van een bijdrage van Proefdiervrij aan het 8^e Wereldcongres.

Giftverzoek InterNICHE

In 2011 was nog een bestemmingsfonds van € 13.706 beschikbaar voor InterNICHE, het netwerk voor studenten en docenten die zich inzetten voor humaan onderwijs. Zodra de verantwoording van InterNICHE over de bestedingen 2010 is ontvangen, wordt dit bedrag overgemaakt.

Giftverzoek Nanotechnologie

Begin 2012 is door TNO een internationale workshop over proefdiervrije nanotesten georganiseerd. Deze is gefinancierd door Proefdiervrij: € 17.552 in 2011 en € 17.553 in 2012. Het restantbedrag ad € 6.554 zal bestemd worden voor de spin off van de workshop.

Giftverzoek Dierdonorcodicil

Door personele wisselingen en herijking van de communicatiestrategie zijn op dit dossier in 2011 geen activiteiten met financiële gevolgen ondernomen. In 2012 wordt dit project uitgerold naar andere instellingen van hoger onderwijs. Hiervoor is nog € 39.789 geormerkt budget beschikbaar.

Giftverzoek Fonds Proefdiervrij Onderzoek

Proefdiervrij heeft een bedrag van € 41.000 geworven voor het ontwikkelen van dit project. Dit is besteed aan een onderzoek naar de voorspellende waarde voor de mens van dierproeven in het veiligheidsonderzoek, met name gericht op kanker.

Giftverzoek Leskisten voor Studenten

Het giftverzoek voor vervanging van dierproeven in het onderwijs heeft € 47.779 opgebracht. In 2010 had Proefdiervrij reeds € 33.600 voorgefinancierd om dit project te laten starten. Over de besteding van het restant ad € 14.179 vindt in 2012 overleg plaats met de faculteit Diergeneeskunde.

Giftverzoek Cosmeticacampagne

Proefdiervrij heeft € 33.038 opgehaald voor deze campagne. De campagne gaat op 11 maart 2012, een jaar voor het inwerking treden van het handelsverbod op diergeteste cosmetica, van start. De campagne heeft als doel om te voorkomen dat het verbod wordt uitgesteld of afgezwakt.

2.5.8 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Subsidieverplichtingen zijn opgenomen op basis van een besluit te zake, welke schriftelijk is kenbaar gemaakt aan de ontvanger van de subsidie.

2.5.9 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.5.10 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.5.11 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en –lasten.

2.5.12 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

2.5.13 Kostentoerekening

Elke medewerker behoort tot een kostendrager. De personeelskosten worden zo rechtstreeks toegerekend aan deze bestedingscategorieën. De huisvestingskosten en de kantoor- en algemene kosten worden toegerekend op basis van het aantal fulltime equivalenten.

De volgende kostensoorten worden als volgt nader verdeeld over de bestedingscategorieën:

Kostensoort	Toerekening
Raad van Toezicht	100% aan beheer en administratie
Directie	50% aan doelstellingen 25% aan fondsenwerving 25% aan beheer en administratie
Secretariaat	100% aan beheer en administratie
Financiële administratie	100% aan beheer en administratie
ICT	Naar rato, op basis van fte's aan de bestedingscategorieën
Huisvesting	Naar rato, op basis van fte's aan de bestedingscategorieën
Kantoor- en algemene kosten	Naar rato, op basis van fte's aan de bestedingscategorieën

Bij de verdeling is uitgegaan van de volgende verdeling van fte's (gemiddeld):

	fte's 2011	fte's 2010
Initiator	1,06	1,44
Inspirator	0,97	1,35
Publiekscampagne	1,32	0,99
Dialog Marketing	1,67	1,62
Communicatie Donateurs	1,94	1,98
Communicatie Jeugd	0,26	0,18
Fondsenwerving	0,70	0,63
Beheer en administratie	<u>0,88</u>	<u>0,81</u>
Totaal	8,80	9,00

De norm voor kosten van beheer en administratie is gesteld op 3,5%.

2.6 Toelichting op balans per 31 december 2011

2.6.1 Materiële Vaste activa

Stand per 1 januari 2011	Pand	Onderhoud	Inventaris	Totaal
	€	€	€	€
Aanschaf	683.250	52.905	30.263	766.418
Cumulatieve afschrijvingen	-122.985	-10.166	-16.670	-149.821
	560.265	42.739	13.593	616.597
Mutaties boekjaar 2011				
Aanschaf 2011	0	40.736	2.768	43.504
Af: Afschrijvingen 2011	-13.665	-13.868	-9.625	-37.158
	-13.665	26.868	-6.857	6.346
Stand per 31 december 2011				
Aanschaf	683.250	93.641	33.031	809.922
Cumulatieve afschrijvingen	-136.650	-24.034	-26.295	-186.979
	546.600	69.607	6.736	622.943

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: Pand 2%, onderhoud 20% en inventaris 33%. De Materiële vaste activa worden ingezet in het kader van de bedrijfsvoering.

2.6.2 Beleggingen

Het verloop van de beleggingen kan als volgt worden weergegeven:

	Aandelen	Obligaties	Totaal
	€	€	€
Saldo 1 januari 2011	759.102	1.599.000	2.358.102
Aankopen	136.537	1.056.883	1.193.420
Verkopen en uitlotingen	-365.600	-1.538.274	-1.903.874
Koersresultaten	-2.251	17.391	15.140
Saldo 31 december 2011	527.788	1.135.000	1.662.788

De opbouw van de post beleggingen ultimo boekjaar is als volgt:

	2011	in %	2010	in %
Aandelen	527.788	31,7%	759.102	32,2%
Obligaties	1.135.000	68,3%	1.599.000	67,8%
	1.662.788	100%	2.358.102	100%

De beurswaarde van de obligaties per 31 december 2011 bedraagt € 1.671.942 in 2010 was dit € 1.735.899.

Vlottende activa

2.6.3 Vorderingen en activa	2011	2010
	€	€
Rente Obligaties	19.285	35.634
Te vorderen dividendbelasting	4	236
Te ontvangen nalatenschappen	513.423	167.330
Te ontvangen nalatenschappen AVS	137.314	58.109
Te ontvangen subsidies	0	12.050
Te ontvangen bedragen	995	7.003
Fietsplan	384	1.042
Overige vorderingen	5.350	2.130
Kruisposten	3.102	985
Voorraad verkoopartikelen	20.559	24.481
	700.416	309.000

2.6.4 Liquide middelen

Kas	937	733
ING Bank	183.690	261.012
Triodos	195.136	5.236
Fortis MeesPierson	0	56.516
ING Bank AVS	1.786	5.051
	381.549	328.548

De liquide middelen zijn vrij opneembaar

PASSIVA

2.6.5 Reserves en fondsen	2011	2010
	€	€
Continuïteitsreserve		
saldo per 1 januari	1.000.000	1.000.000
Mutatie volgens resultaatbestemming	0	0
Saldo per 31 december	1.000.000	1.000.000

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve aangehouden van 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Daaronder wordt verstaan de kosten van eigen medewerkers, huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten, bestuurskosten en kosten eigen fondsenwerving.

Bestemmingsreserve		
Saldo per 1 januari	500.000	500.000
Mutatie volgens resultaatbestemming	0	0
	500.000	500.000

Om schommelingen in de inkomsten uit nalatenschappen en beleggingen op te vangen, wordt een bestemmingsreserve van € 500.000 aangehouden.

Reserve financiering activa		
Saldo per 1 januari	616.597	608.710
Mutatie volgens resultaatbestemming	6.346	7.887
Saldo per 31 december	622.943	616.597

Instandhoudingsreserve		
Saldo per 1 januari	1.065.352	1.136.915
Mutatie volgens resultaatbestemming	-308.539	-71.563
Saldo per 31 december	756.813	1.065.352

De instandhoudingsreserve wordt aangehouden om de realisatie van de doelstellingen op lange termijn te waarborgen.

PASSIVA

2.6.5 Bestemmingsfondsen	Saldo per 01-01-11	Ontvangen	Bestedingen	Saldo per 31-12-11
	€	€	€	€
09.03 Wereldcongres 7	5.315	0	5.315	0
10.01 InterNICHE	13.706	0	13.706	0
10.02 Nanotechnologie	41.658	0	17.552	24.106
10.03 Dierdonorcodicile	39.789	0	0	39.789
11.01 Proefdiervrij onderzoek	0	37.615	37.615	0
11.02 Leskist Studenten	0	47.779	33.600	14.179
11.03 Fonds proefdiervrij onderzoek	0	41.000	41.000	0
11.04 Cosmetics	0	33.038	0	33.038
	100.468	159.432	148.788	111.112

2.6.6 Overige schulden en nog te betalen	2011	2010
	€	€
Loonheffing	10.453	12.439
Verlofdagen	11.635	13.576
Accountantskosten	7.000	7.500
Bewaarloon/Beheerkosten	0	4.885
Contributie	149.070	126.635
Crediteuren	185.456	164.037
Overige schulden en nog te betalen	12.576	120
SSZW	638	638
	376.828	329.830

2.7 Toelichting op de baten

	Realisatie'11	Begroting'11	Realisatie'10
2.7.1 Baten uit eigen fondsenwerving	€	€	€
Structurele bijdragen	1.518.240	1.650.000	1.398.133
Giften en schenkingen PDV en AVS	235.936	270.000	252.876
Nalatenschappen	455.104	300.000	312.963
Nalatenschappen AVS	213.662	250.000	223.406
Overige baten eigen fondswerving	6.237	10.000	15.772
	2.429.179	2.480.000	2.203.150
Resultaat Verkoopartikelen			
Netto-omzet	15.104		19.313
Af: Kostprijs	24.149		27.830
Netto winst	-9.045	4.000	-8.517
Totaal baten uit eigen fondswerving	2.420.134	2.484.000	2.194.633
2.7.2 Aandeel in akties van derden			
Donaties op manifestaties etc	556	1.000	976
2.7.3 Subsidie Overheid			
Subsidie Dialoog Nanotechnologie	0	0	120.500
Subsidie Gemeente Den Haag	0	0	665
	0	0	121.165
2.7.4 Resultaat Beleggingen			
Rente obligaties	57.829		81.066
Dividend en rente	14.052		25.182
Gerealiseerde koersresultaten	13.460		-32.089
Ongerealiseerde koersresultaten aandelen	1.680		119.479
	87.021	125.000	193.638
Totaal Baten	2.507.711	2.610.000	2.510.412

Verschillenanalyse baten

Het totaal aan baten is € 127.000 lager dan begroot. Dit is als volgt te verklaren:

- *Baten eigen fondsenwerving*
De inkomsten aan contributies en giften zijn € 165.000 lager dan begroot omdat het fondsenwervingsplan niet geheel van de grond is gekomen vanwege personeelwisselingen en wat ook zeker meespeelt de verslechtering van de economische omstandigheden.
- *Nalatenschappen*
Het resultaat nalatenschappen is dit jaar € 93.766 hoger dan begroot.
- *Resultaat beleggingen*
Resultaat beleggingen is € 38.000 lager dan verwacht door verslechtering van de economische omstandigheden.

2.8 Toelichting lastenverdeling	Realisatie'11	Begroting'10	Realisatie'10
	€	€	€
2.8.1 Uitbesteed werk			
Mediakosten	721.124		584.898
Telefoondiensten/Door to door	694.216		418.434
DRTV	0		85.851
Druk- en ontwerpkosten	45.574		26.972
Informatie aan leden	127.167		129.463
Internet	13.913		67.986
Europese Campagne	26.558		16.418
Nanotechnologie	17.553		112.632
Diverse projecten waaronder politiek	76.419		55.998
Comminicatie Jeugd	58		11.741
Kosten betalingsverkeer	23.811		26.166
Kosten beleggingen	10.258		14.033
Overige ledenwerving	17.631		0
Overige kosten	96.436		76.929
	1.870.718	1.610.000	1.627.521
2.8.2 Fonds Proefdiervrije Technieken			
InterNiche	0		30.000
ASAT Foundation	96.432		18.857
ZonMW	9.115		150.000
Invitrom	0		1.000
Eigen Projecten (w.o.World Congress)	21.210		5.265
Universiteit Utrecht-Plastinatieproject	0		33.610
Diverse kosten Fonds	2.376		0
	129.133	550.000	238.732
2.8.3 Personeelskosten			
Salarissen	374.626	420.000	380.651
Pensioenlasten	38.016	50.000	39.793
Sociale lasten	64.147	60.000	62.784
Overige personeelskosten	14.437	15.000	24.703
Tijdelijke krachten	147.785	39.000	68.316
	639.011	584.000	576.247
Ziekengeld	-18.743	0	-20.336
	620.268	584.000	555.911

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2011 bedroeg 8.8 (in 2010 was dat 9.0)

Bezoldiging Directie en Raad van toezicht

Naam: M.Zuidgeest

Functie: Directeur

Dienstverband: Onbepaalde tijd

Uren: 40 uur per week

Per 1/9/11 van 90% Parttime naar Fulltime

Periode: 1 jan t/m 31 dec

	2011	2010
~ Bruto jaarloon	68.755	66.300
~ Vakantietoeslag	5.500	5.300
~ Pensioenlasten	16.030	13.300
~ SV lasten (wg deel)	2.500	2.300
Totaal bezoldiging	92.785	87.200

De leden van de Raad van toezicht ontvangen als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

2.8 Toelichting lastenverdeling (vervolg)	Realisatie'11	Begroting'11	Realisatie'10
	€	€	€
2.8.4 Huisvestingskosten			
Huisvestingskosten	21.538	25.000	20.642
Afschrijving Kantoorpand	13.665	14.000	13.665
Afschr.Groot Onderhoud Pand	13.869	8.000	9.110
	49.072	47.000	43.417
2.8.5 Kantoorkosten			
Kantoor benodigdheden	2.102		1.096
Telefoonkosten	4.655		3.784
Afschrijvingen	9.625		10.248
Reis-Verblijfkosten	4.022		2.791
Portokosten	17.688		17.822
Kopieerkosten	5.233		5.060
Huisstijl Items	27.024		12.581
Computer/Serverkosten	13.772		11.595
Vakliteratuur	21.514		20.394
Verzekeringen	3.089		5.232
Overige kantoorkosten	3.767		5.873
	112.491	100.000	96.476
2.8.6 Algemene kosten			
Accountant	11.412	11.000	12.536
Kosten Raad van Toezicht	3.754	3.000	2.358
Salarisadministratie	1.842	2.000	1.602
Div. Algemene kosten	452	2.000	2.105
Administratie AVS	118	0	122
	17.578	18.000	18.723

Verschillenanalyse lasten

De post uitbesteed werk is € 270.000 hoger dan begroot. Dit is als volgt te verklaren:

- er is een traject vernieuwing van de communicatiestrategie uitgevoerd;
- er is meer besteed aan telefoon/door to door diensten i.p.v. online oplossingen.

Personeelskosten

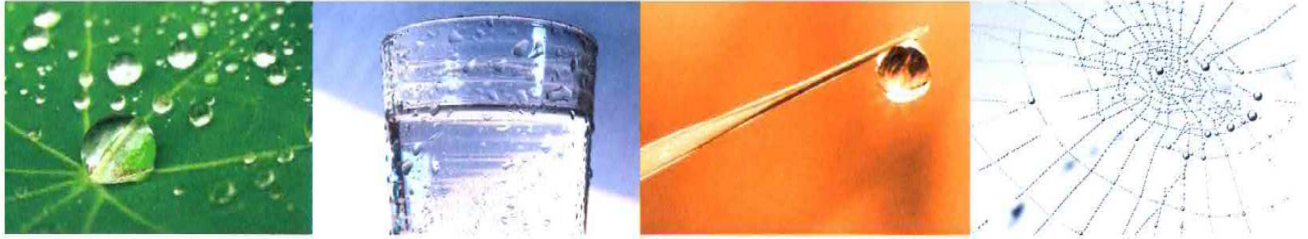
- in overleg met de Raad van toezicht is een adjunct directeur aangesteld voor een half jaar.

Fonds proefdiervrije technieken

- Partner ZonMW heeft geen call voor projecten uitgeschreven.

2.9 Kasstroomoverzicht

	2011	2010
Kasstroom uit activiteiten	€	€
Totaal Baten	2.507.711	2.510.412
Totaal Lasten	2.799.260	2.580.781
Exploitatieresultaat	-291.549	-70.369
Afschrijvingen	37.158	33.023
Cash-flow	-254.391	-37.346
<i>Mutaties in:</i>		
Vorderingen en activa	-391.416	118.906
Kortlopende schulden	46.998	-79.269
	-344.418	39.637
Totaal kasstroom uit activiteiten	-598.809	2.291
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen materiële vaste activa	-43.504	-40.910
Investeringen in beleggingen	695.314	-101.320
Totaal kasstroom investeringen	651.810	-142.230
Totaal kasstroom	53.001	-139.939
Beginsaldo Liquide middelen	328.548	468.487
Totaal Kasstroom	53.001	-139.939
Eindsaldo liquide middelen	381.549	328.548

Stichting AVS Proefdiervrij
Groot Hertoginnelaan 201
2517 ES DEN HAAG

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting AVS Proefdiervrij te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 (met een geconsolideerd balanstotaal van € 3.367.696) en de staat van baten en lasten over 2011 (met een geconsolideerd resultaat van € 291.549 negatief) met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beiden in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting AVS Proefdiervrij per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Verklaring betreffende andere voorschriften

Wij melden dat het bestuursverslag voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Sliedrecht, 4 juni 2012.

WITh accountants B.V.

P. Alblas RA

Herenweg 113 • 2402 ND
Postbus 2150 • 2400 CD
Alphen aan den Rijn
T 0172 - 750175

E info@WIThaccountants.nl
I www.WIThaccountants.nl
ING 66.78.30.162
KVK 28112484

WITh accountants B.V.
heeft vestigingen in
Alphen aan den Rijn,
Gouda en Sliedrecht

Bijlage 1: Begroting 2012

	Begroting'12	Realisatie'11	Begroting'11
	€	€	€
BATEN			
Baten eigen fondsenwerving	2.603.000	2.420.134	2.484.000
Aandeel in akties van derden	5.000	556	1.000
Resultaat Beleggingen	100.000	87.021	125.000
Totaal baten	2.708.000	2.507.711	2.610.000
LASTEN			
Besteed aan doelstelling			
BELEID			
<i>INITIATOR</i>			
~ Overige projecten	659.720	222.953	637.720
<i>INSPIRATOR</i>			
~ Fonds proefdiervrije technieken	208.900	206.532	180.410
	868.620	429.485	818.130
COMMUNICATIE			
~ Publiekscampagne	737.120	677.327	659.650
~ Herpositionering	0	161.072	0
~ Dialoog Marketing	494.380	590.984	523.890
~ Communicatie donateurs	310.200	324.058	320.820
~ Jeugd	0	23.513	51.930
	1.541.700	1.776.954	1.556.290
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	450.340	486.802	433.480
Kosten beleggingen	10.000	10.258	10.000
	460.340	497.060	443.480
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	83.340	95.761	91.100
Totaal Lasten	2.954.000	2.799.260	2.909.000
Resultaat	-246.000	-291.549	-299.000

Bijlage 2: Consolidatiestaat 2011

	AVS Proefdiervrij	Anti-Vivisectie Stichting	eliminaties	Totaal
ACTIVA				
<u>Vaste activa</u>				
	€	€	€	€
Materiële vaste activa	622.943	0	0	622.943
<u>Viottende activa</u>				
Beleggingen	1.662.788	0	0	1.662.788
Vorderingen en activa	700.416	137.314	-137.314	700.416
Liquide middelen	381.549	1.786	-1.786	381.549
TOTAAL ACTIVA	3.367.696	139.100	-139.100	3.367.696
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve	1.000.000	0	0	1.000.000
Bestemmingsreserve	500.000	0	0	500.000
Reserve financiering activa	622.943	0	0	622.943
Instandhoudingsreserve	756.813	9	-9	756.813
	2.879.756	9	-9	2.879.756
Fondsen				
Bestemmingsfondsen	111.112	0	0	111.112
	2.990.868	9	-9	2.990.868
Kortlopende schulden				
Overige schulden en nog te betalen	376.828	139.091	-139.091	376.828
TOTAAL PASSIVA	3.367.696	139.100	-139.100	3.367.696

Consolidatie staat van baten en lasten 2011

	AVS Proefdiervrij	Anti-Vivisectie Stichting	eliminaties	Totaal
	€	€	€	€
<u>BATEN</u>				
Eigen fondsenwerving	2.420.134	213.905	-213.905	2.420.134
Aandeel in akties van derden	556	0	0	556
Subsidie Overheden	0	0	0	0
Resultaat beleggingen	87.021	0	0	87.021
Totaal baten	2.507.711	213.905	-213.905	2.507.711
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan doelstelling				
BELEID				
<i>INSPIRATOR</i>				
~ Fonds Proefdier vrije technieken	222.953	0	0	222.953
<i>STIMULATOR</i>				
~ Overige Projecten	206.532	213.787	-213.787	206.532
	429.485	213.787	-213.787	429.485
COMMUNICATIE				
Publiekscampagne	838.399	0	0	838.399
Dialog Marketing	590.984	0	0	590.984
Communicatie Donateurs	324.058			324.058
Communicatie Jeugd	23.513			23.513
	1.776.954	0	0	1.776.954
Totaal besteed aan de doelstelling	2.206.439	213.787	-213.787	2.206.439
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	486.802	0	0	486.802
Kosten beleggingen	10.258	0	0	10.258
	497.060	0	0	497.060
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	95.761	118	-118	95.761
Totaal lasten	2.799.260	213.905	-213.905	2.799.260
Resultaat	-291.549	0	0	-291.549